

ARCUS – ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE A ZARIADENIE PRE SENIOROV

Skladná 4, 040 01 Košice
v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja

Výročná správa o činnosti a hospodárení zariadenia ARCUS za rok 2023

Košice máj 2024

OBSAH

1. Identifikácia poskytovateľa sociálnych služieb	3
2. Vízia, poslanie a hodnoty zariadenia ARCUS	5
3. Prevádzkové podmienky poskytovateľa sociálnych služieb.....	6
4. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb	7
5. Prehľad sociálnych služieb vykonávaných v priebehu roka 2019.....	12
6. Personálne zloženie a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb.....	25
7. Financovanie sociálnych služieb.....	27
8. Prevádzkový úsek.....	33
9. Stravovací úsek	34
10. Strategické ciele zariadenia ARCUS	35

1. IDENTIFIKÁCIA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Názov organizácie	ARCUS – Špecializované zariadenia a zariadenie pre seniorov
Sídlo	Skladná 4, 040 01 Košice
Právna forma	Rozpočtová organizácia
Zriaďovateľ	Košický samosprávny kraj
IČO	35538562
Štatutárny zástupca	JUDr. Vojtech Hintoš – poverený
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová Ambulantná
Druhy poskytovanej sociálnej služby	1. Špecializované zariadenie (ŠZ)
	2. Zariadenie pre seniorov (ZpS)
	3. Požičiavanie pomôcok
Prijímatelia sociálnej služby	Dospelí občania so zdravotným postihnutím Seniori
Kapacita zariadenia	Celoročná pobytová forma 220 miest celkom Ambulantná forma 10 miest celkom
Kapacita (k 31.12.2021)	ŠZ: 140, ZpS: 80 Ambulantná forma v ŠZ: 10
Predmet činnosti	odborné činnosti – pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, fyzioterapeutická činnosť obslužné činnosti - ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva d'alsie činnosti - úschova cenných vecí, záujmová činnosť, individuálne a skupinové terapie – muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia, canisterapia, zabezpečovanie spirituálnych potrieb, tréning pamäti, validácia, reminiscenčná terapia, rozvoj pracovných zručností
Kontakty	www.arcuskosice.sk
	Tel.: + 421 55 7292491 (ústredňa) + 421 55 7292493 (riaditeľ)
	E-mail: sekretariat@arcuskosice.sk

ARCUS je špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja s poskytovaním sociálnych služieb pre seniorov, osoby vyššieho veku a pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou v regióne košického kraja.

Zariadenie ARCUS bolo zriadené 1.8.2001 Krajským úradom v Košiciach ako Domov dôchodcov s kapacitou 200 miest. Od 1.7.2002 sa stal zriaďovateľom Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Košický samosprávny kraj (KSK). Od 1.1.2013 došlo v zariadení ARCUS k ukončeniu poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb a tým aj k zmene názvu zariadenia na ARCUS - Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov. V zariadení sa poskytuje sociálna služba celoročnou pobytovou formou pre 220 prijímateľov sociálnej služby, ambulantnou formou v špecializovanom zariadení pre 10 prijímateľov sociálnej služby a ambulantnou formou požičiavanie pomôcok. Zariadenie má právnu subjektivitu a ako rozpočtová organizácia je napojené na rozpočet KSK v Košiciach.

PREDMET ČINNOSTI ORGANIZÁCIE A CIEĽOVÉ SKUPINY

Predmetom činnosti je poskytovanie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje odborné činnosti (ošetrovateľskú starostlivosť, sociálnu rehabilitáciu, sociálne poradenstvo a pod.), obslužné činnosti (ubytovanie, stravovanie, pranie a pod.) a ďalšie činnosti v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách v znení neskorších predpisov zamestnancami s požadovanou kvalifikáciou.

V špecializovanom zariadení sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č.3 zákona a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba, vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Ambulantná forma sociálnej služby v špecializovanom zariadení vytvára podmienky na aktivizáciu človeka, počas ktorej ho zapája do tvorivých činnosti, pomáha rozvíjať motorické,

kognitívne, komunikačné, sociálne a osobnostné kompetencie. Okrem iného zabezpečuje aj záujmovú činnosť formou čítania, počúvania hudby, prechádzok po okolí, hrania spoločenských hier a iných aktivít, po ukončení ktorých sa prijímateľ tejto formy sociálnej služby vracia do známeho domáceho prostredia.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podporu pri organizovaní času, podporu pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporu rozvoja osobných záujmov, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, zabezpečuje pracovnú terapiu a záujmovú činnosť a utvára podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, vzdelávanie, výchovu, úschovu cenných vecí.

Štatutárnym orgánom zariadenia ARCUS – ŠZ a ZpS je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva Zastupiteľstvo KSK. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS hospodári s majetkom vo vlastníctve KSK, ktorý mu bol zverený na plnenie jeho činnosti. Vo vzťahu k iným právnickým a fyzickým osobám vystupuje ako správca a užívateľ tohto majetku.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS je od r. 2014 Kontaktným miestom pre ľudí s Alzheimerovou chorobou a ich rodiny a v r. 2015 bolo zaradené medzi Info body Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti. Poslaním info bodu SAS je: poskytnúť pomoc rodine, ktorá sa stará o člena s Alzheimerovou chorobou v domácom prostredí formou informačných materiálov o Alzheimerovej chorobe, distribuovať informačné letáky do rodín dotknutých Alzheimerovou chorobou, sprostredkovať užitočné rady a informácie do týchto rodín. Od roku 2018 zariadeniu ARCUS - ŠZ a ZpS bol pridelený status **Kontaktného miesta Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti**.

Zariadenie ARCUS v spolupráci s OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS Košice organizuje pravidelné stretnutia *podpornej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou*. Cieľom podpornej skupiny je okrem získavania užitočných informácií aj poskytovanie emocionálnej podpory príbuzným a opatrovateľom, vzájomná výmena skúseností a nachádzanie nových riešení problémov pri starostlivosti o človeka s Alzheimerovou chorobou.

2. VÍZIA, POSLANIE A HODNOTY ZARIADENIA ARCUS

Víziou zariadenia ARCUS je poskytovať kvalitné sociálne služby v bezbariérovom zariadení podľa individuálnych potrieb a požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb s rešpektovaním ich jedinečnosti a dodržiavaním ľudských práv a základných slobôd. Vytvárať pre prijímateľov

sociálnych služieb bezpečné prostredie, čo najviac približujúce sa domácomu prostrediu, v ktorom trávia každodenný život.

Poslaním zariadenia je poskytovať kvalitné sociálne služby v zmysle Zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách zamestnancami s odbornou kvalifikáciou na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd..

Hodnoty zariadenia ARCUS

- ❖ **Akceptácia** – zariadenie plne akceptuje jedinečnosť a individualitu každého prijímateľa sociálnej služby a ďalších, bez ohľadu na jeho pohlavie, rasu, farbu pleti, náboženstva, sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného stavu alebo iného postavenia.
- ❖ **Rovnosť** – rovnosť je jeden zo základných pilierov, ktoré určujú charakter vzťahov. Zariadenie Arcus vytvára podmienky na rešpektovanie základných ľudských práv, ktoré sú pre každého z nás rovnaké.
- ❖ **Celistvý – holistický prístup** – človek je bio-psycho-socio-spirituálna bytosť. Ku prijímateľom sociálnej služby pristupujeme ako k jedinečnej bytosti, ktorej osobnosť je formovaná biologickým, psychologickým, sociálnym a spirituálnym faktorom.
- ❖ **Úcta** – v zariadení Arcus pristupujeme k sebe navzájom s úctou a rešpektom. Slušné, milé a úctivé správanie je prejavom inteligencie a charakteru človeka.
- ❖ **Spolupráca a multidisciplinarita** – pri práci s prijímateľmi sociálnej služby a zabezpečovaní ich individuálnych potrieb spolupracuje tím zostavený z manažmentu zdravotných sestier, asistentov, opatrovateľov, fyzioterapeutov, sociálnych pracovníkov a inštruktorov sociálnej rehabilitácie, psychológa, liečebného pedagóga či nutričného terapeuta ktorý pravidelne zasadá. Spoluprácu nadväzujeme s praktickými lekármi, psychiatrom, študentmi stredných a vysokých škôl, dobrovoľníkmi, ale aj inými organizáciami na medzinárodnej úrovni.

3. PREVÁDZKOVÉ PODMIENKY POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Objekt a areál je situovaný v širšom centre mesta, v Mestskej časti Košice – Juh. Aj napriek polohe centra je prostredie v ktorom sa zariadenie nachádza tiché, mimo rušnej komunikácie a tým sú vytvorené optimálne podmienky na pokojné prostredie, na kontakt s celomestským spoločenským životom, integráciou.

Budova zariadenia je šesťpodlažná. Ubytovacia časť na 1. až 5. podlaží pozostáva z rovnej a úskokovej časti, kde sa nachádzajú dvojposteľové aj jednoposteľové izby. Na jednom poschodí je 22 izieb. Každá izba je vybavená uniformným zariadením, predsieňou, vlastným hygienickým zázemím, balkónom. V záujme adaptácie si prijímatelia sociálnej služby môžu interiér vybaviť bytovými doplnkami a elektrospotrebičmi.

Na 6. podlaží sa nachádza 18 – jednoposteľových izieb a 1 dvojlôžková izba. Izby sú nadštandardne vybavené, sú tu vstavané skrine, kuchynská linka vybavená zabudovanými elektrospotrebičmi ako chladnička, mikrovlnka, varná konvica, polohovateľná posteľ. Zariadenie nemá charakter nemocničného prostredia, spĺňa všetky podmienky poskytovania pomoci pri životne nevyhnutných dôležitých úkonov. Pocit väčšej istoty a bezpečnosti dodáva občanom aj signalizačné prepojenie s centrálnym panelom v ošetrovni na každom podlaží, ktoré je možné využiť kedykoľvek, zvlášť pri náhlych príhodách a nevoľnosti. Spoločné priestory sú riešené veľkoryso s možnosťami využitia k spoločensko – kultúrnym aktivitám jednotlivcov a skupín. Priestrannosť, svetlosť, vzdušnosť priestorov zariadenia, ako aj veľká záhrada so svojou relaxačnou funkciou, sú pozitívom pre celkovú psychoklímu prijímateľov sociálnych služieb v zariadení ARCUS.

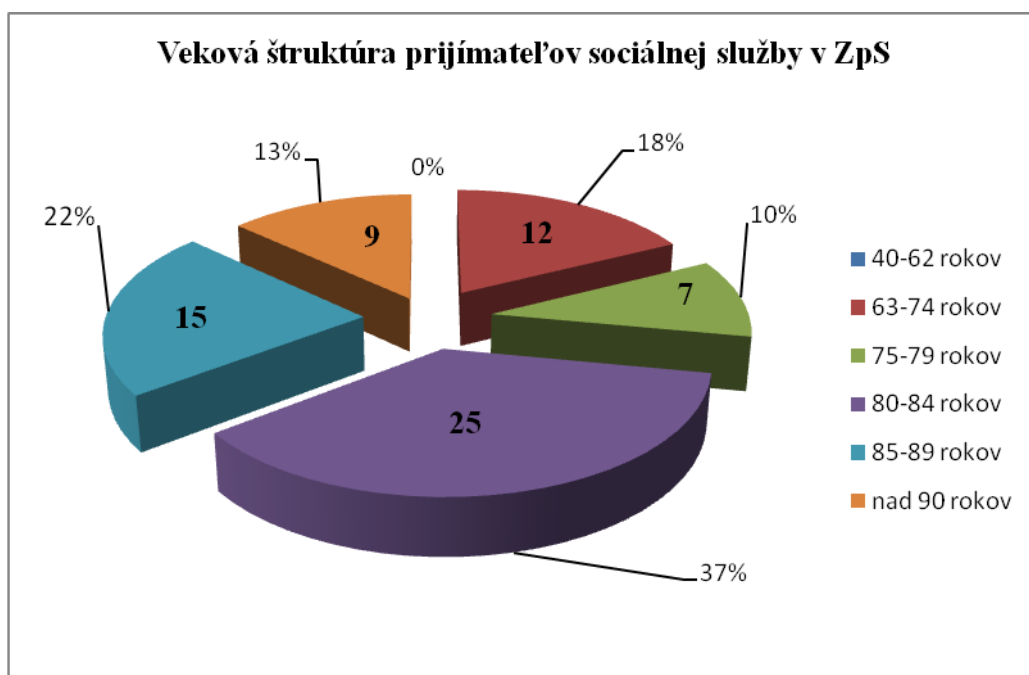
4. ŠTRUKTÚRA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZARIADENIE PRE SENIOROV

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2023 starostlivosť 68 prijímateľom sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou v zariadení pre seniorov, z toho bolo 21 mužov (31%) a 47 žien (69%)

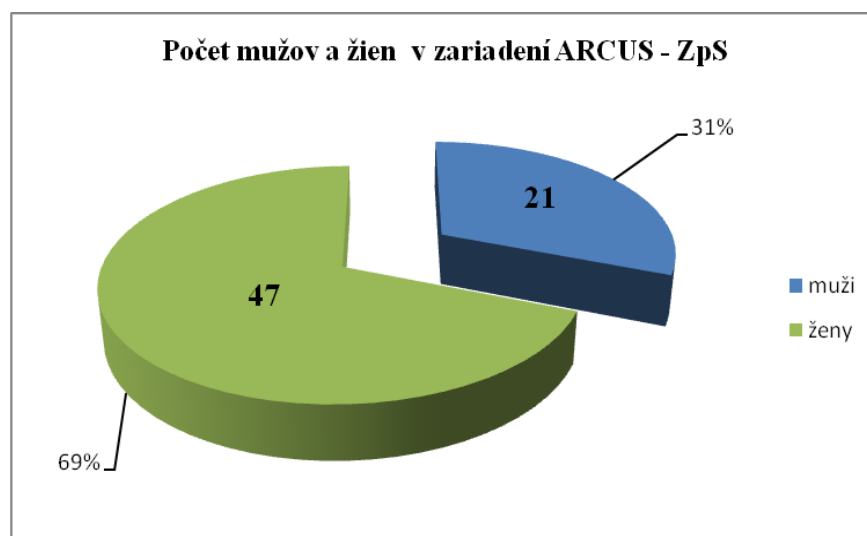
Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ZpS ARCUS k 31.12.2023

Vek	Počet	% z celkového počtu
40-62 rokov	0	0
63-74 rokov	12	18 %
75-79 rokov	7	10 %
80-84 rokov	25	37 %
85-89 rokov	15	22 %
nad 90 rokov	9	13 %
Spolu	68	100

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS k 31.12.2023

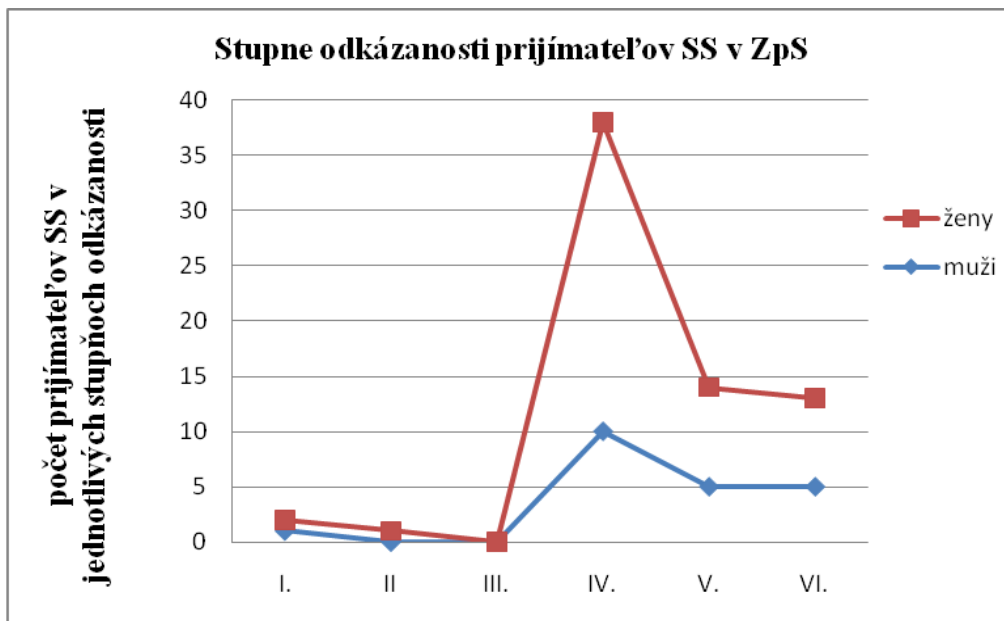
Graf č.2 Počet mužov a žien v zariadení ARCUS k 31.12.2023

Tab. č. 2: Odkázanosť na sociálnu službu v ZpS k 31.12.2023

Stupeň odkázanosti	muži	ženy
I.	1	1
II.	0	1
III.	0	0
IV.	10	28
V.	5	9
VI.	5	8

Graf č.3 Odkázanosť na sociálnu službu v ZpS k 31.12.2023

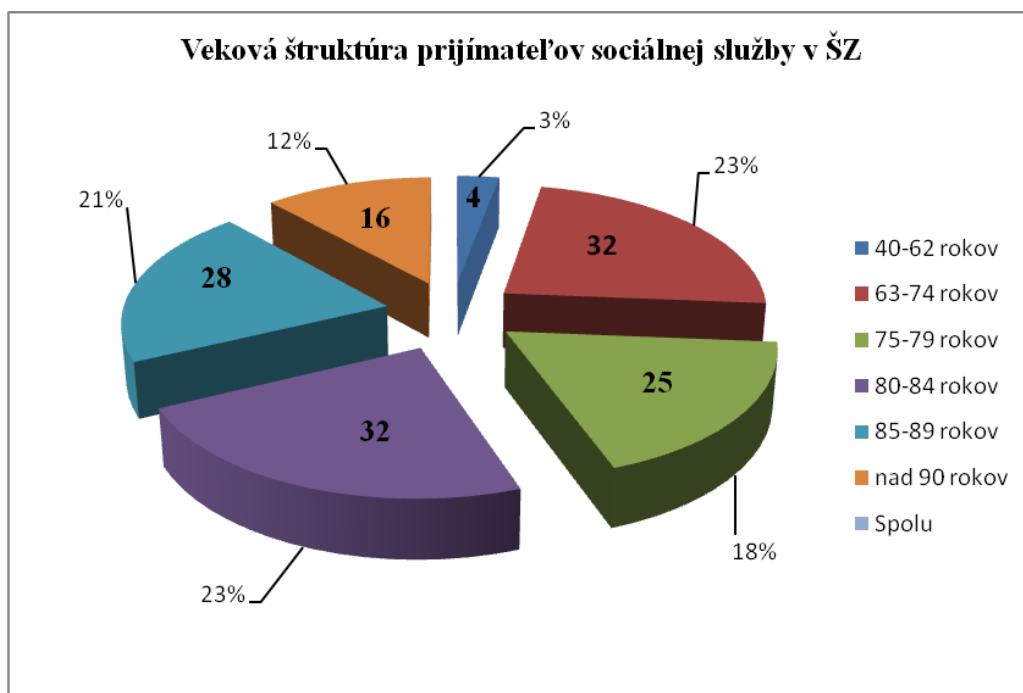
ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2023 starostlivosť 137 prijímateľom sociálnych služieb celoročnou pobytovou formou v zariadení pre seniorov, z toho bolo 37 mužov (27%) a 100 žien (73%)

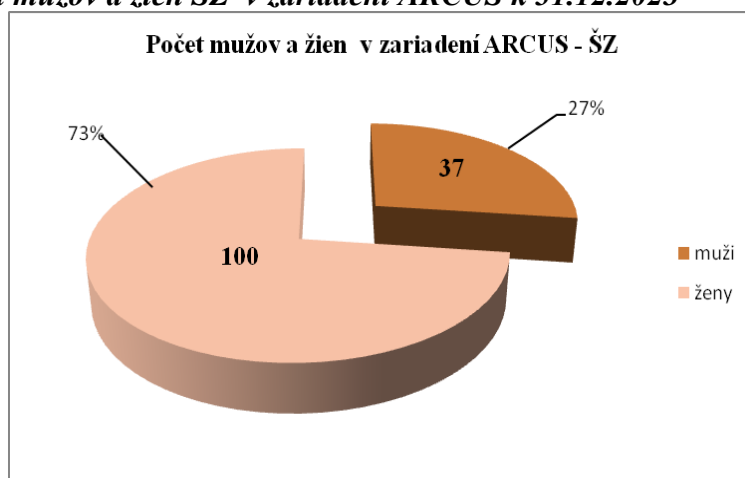
Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ŠZ ARCUS k 31.12.2023

Vek	Počet	% z celkového počtu
40-62 rokov	4	3 %
63-74 rokov	32	23 %
75-79 rokov	25	18 %
80-84 rokov	32	23 %
85-89 rokov	28	21 %
nad 90 rokov	16	12 %
Spolu	137	100

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS k 31.12.2023

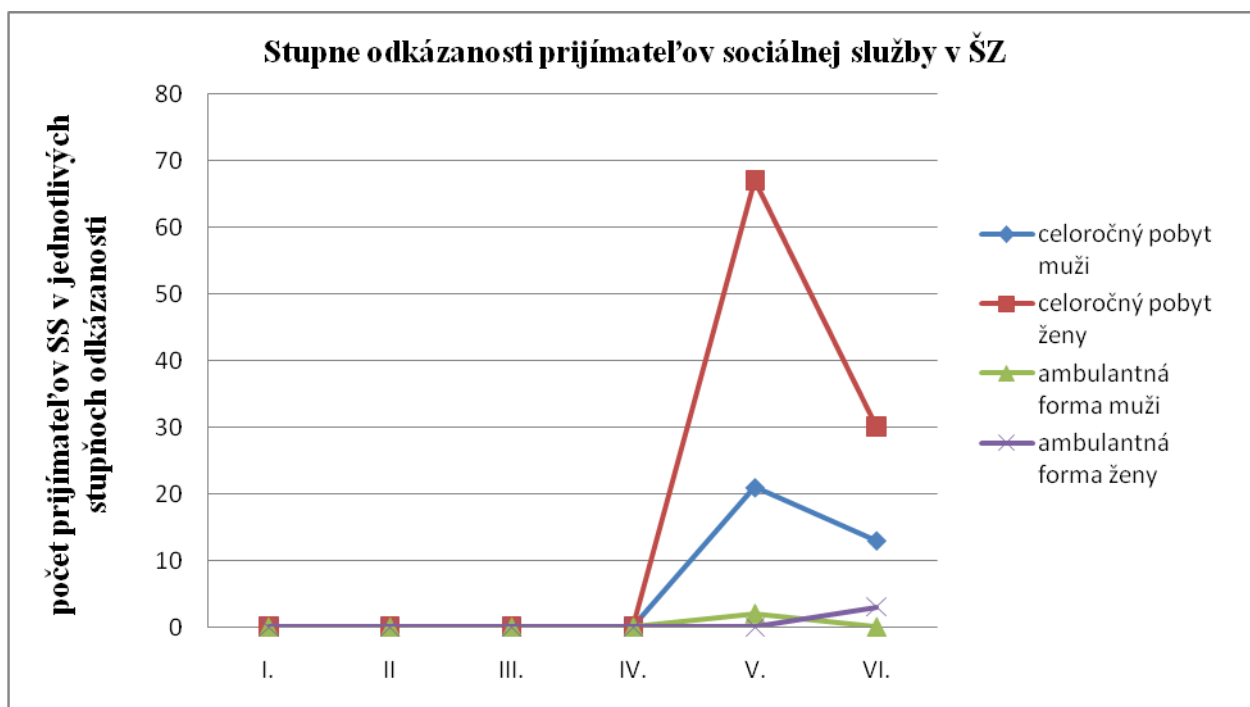
Graf č.2 Počet mužov a žien ŠZ v zariadení ARCUS k 31.12.2023

Tab. č. 2: Odkázanosť na sociálnu službu v ŠZ k 31.12.2023

Stupeň odkázanosti	celoročný pobyt		ambulantná forma	
	muži	ženy	muži	ženy
I.	0	0	0	0
II	0	0	0	0
III.	0	0	0	0
IV.	0	0	0	0
V.	21	67	2	0
VI.	13	30	0	3

Graf č.3 Odkázanosť na sociálnu službu v ŠZ k 31.12.2023

Tab.č.3: Počet prijímateľov sociálnych služieb v ŠZ podľa jednotlivých typov Dg

Typ DG/počet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
F 00 /G 30 - Alzheimerova choroba	29	51	72	86	104	111	120	138	143	93	105	115
G 20 / G 21 - Parkinsonova choroba	4	10	15	20	25	26	27	64	72	21	19	27
G 35 – Skleróza multiplex	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
F 20 - Schizofrénia	4	4	7	9	16	17	17	9	9	4	5	5
F 70 – Ľahká duševná zaostalosť	4	5	5	5	5	5	5	6	6	4	4	6
F 06 – Organický psychosyndróm	16	21	30	32	38	42	43	46	50	38	35	37

5. PREHĽAD SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VYKONÁVANÝCH V PRIEBEHU ROKA 2023

Poslaním zariadenia sociálnych služieb ARCUS je poskytovať kvalitné sociálne služby v zmysle Zákona č.448/2008 Z.z o sociálnych službách zamestnancami s odbornou kvalifikáciou na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd tak, aby pre prijímateľov sociálnych služieb boli vykonávané odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, rozvíjané a podporované také opatrenia, programy a postupy, ktoré by prostredníctvom podpory zdravého starnutia viedli k zlepšeniu zdravotného stavu našich seniorov, podporovali ich aktívny život a vytvárali predpoklady pre udržanie fyzických a psychických schopností podľa ich želania, možností a schopností:

- pri poskytovaní sociálnej služby zohľadňujeme návyky prijímateľov sociálnych služieb a spĺňame definované štandardy kvality sociálnych služieb,
- zapájame prijímateľov sociálnych služieb do verejného diania v zariadení, v meste a v spoločnosti,
- zaisťujeme nekonfliktné spolužitie prijímateľov sociálnych služieb a ich bezpečnosť,
- zachovávame a pestujeme kontakt s rodinou, blízkymi a komunitami,
- zvyšujeme kvalifikáciu, zlepšujeme zručnosti zamestnancov zariadenia ARCUS,
- vytvárame pracovné prostredie vylučujúce vznik možných chýb a podporujúce vzájomnú dôveru, zodpovednosť, motiváciu a partnerstvo,
- dlhodobo modernizujeme zariadenie ARCUS novým a kvalitnejším vybavením.

Cieľom poskytovania sociálnej služby **ambulantom formou** je skvalitnenie a zlepšenie života, skvalitnenie celkovej psychosociálnej situácie seniora, jeho aktuálneho stavu, snaha o stabilizáciu a udržanie úrovne psychomotoriky, bežných denných a sebaobslužných úkonov, zamedzenie spoločenskej izolácie, poskytovanie sociálneho poradenstva aj rodine alebo inej fyzickej osobe, ktorá zabezpečuje pomoc fyzickej osobe v domácom prostredí, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS má schválenú kapacitu poskytovania sociálnej služby tohoto druhu 10 prijímateľov. Prijímateľovi je poskytovaná sociálna služba každý pracovný deň v čase od 7.00 do 16.30 hod.

Hlavným cieľom ARCUSu je „zvýšiť pripravenosť organizácie pre kvalitný výkon náročných činností a poskytovanie kvalitnejších existujúcich i nových sociálnych a ďalších služieb v súlade s trendmi pri zvyšujúcom sa počte osôb vyššieho veku so zmiešanými diagnózami a s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou“ a humanizovať prostredie zariadenia.

**POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZMYSLE ZÁKONA
č. 448/2008 Z.z. O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH V ZNENÍ NESKORŠÍCH
PREDPISOV:**

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby

- **ošetrovateľská činnosť v zariadení** je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci s cieľom predĺžiť a skvalitniť život klientov v zariadení ARCUS – ŠZ a ZpS. Cieľom ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti je zabezpečiť bio – psycho – sociálne potreby prijímateľom sociálnych služieb, ktorí sa nachádzajú v určitom prostredí a v určitom stave zdravia. Cieľovou skupinou je klient postihnutý chronickou alebo nevyliciteľnou chorobou, trvalým hendikepom, vrodeným alebo získaným následkom úrazu. Takéto postihnutie môže trvať často aj celý život. Ďalej sú to seniori, ktorých zdravie najviac ohrozuje strata pamäti (demencia), chorobný smútok a sklúčenosť (depresia), nádorové ochorenia, choroby srdca a ciev, respiračné ochorenia, neschopnosť udržať moč a stolicu, pohybové ochorenia a úrazy, diabetes mellitus. Tieto ochorenia môžu byť okrem samotného procesu starnutia vyvolané rôznymi príčinami, (stres, depresia, strach, ekonomická situácia, hnev, strata domova, osamelosť) ktoré vedú k nežiaducim aktivitám. Preto cieľom činnosti zdravotného personálu je:

- udržiavať a podporovať telesné, duševné a sociálne zdravie prijímateľov sociálnych služieb v súlade so sociálnym prostredím,
- poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť zameranú na čo najrýchlejšie získanie sebestačnosti prijímateľa sociálnej služby,
- zachovávať, udržiavať optimálny zdravotný stav a zlepšiť kvalitu života,
- zabezpečiť primárne a sekundárne potreby,
- poskytovať individuálnu ošetrovateľskú starostlivosť,
- poskytovať ošetrovateľskú rehabilitáciu, - monitorovať a uspokojovať potreby prijímateľov sociálnych služieb súvisiacich so zmenou zdravotného stavu,
- aktívne podporovať príbuzných pri starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby,
- uplatňovať v starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb získané vedomosti a poznatky, v zhode s etickými princípmi a právami občanov postihnutých demenciou,
- zmierňovať utrpenie a zabezpečiť dôstojný život.

Opatrovateľskú starostlivosť zabezpečuje najpočetnejšia časť personálu zariadenia ARCUS pod vedením vedúcej opatrovateľského úseku, ktorá riadi a organizuje prácu opatrovateľov. Ošetrovateľskú starostlivosť zabezpečuje vedúca ošetrovateľského úseku/ hlavná sestra a riadi prácu staničných sestier, zmenových sestier, zdravotných asistentov a fyzioterapeutov. Systematicky a priebežne je tento personál odborne školený inštitúciami ako Slovenská Komora sestier a pôrodných asistentek, Komora medicínsko technických pracovníkov účasťou na odborných seminároch, odbornými lektormi, lekármi, odberom odbornej literatúry a časopismi, školeniami v rámci zariadenia.

Odbornú starostlivosť o zdravotný stav našich prijímateľov sociálnej služby zabezpečujú lekári:

MUDr. J. Béreš - obvodný lekár

MUDr. K. Fabiánová - obvodný lekár

MUDr. E. Jordánová - zubár

MUDr. Petříková - psychiater

MUDr. Antol – kožný lekár

Do zariadenia prichádzajú podľa potreby aj ďalší špecialisti - gerontopsychiater, urológ, podľa potreby chirurg, ktorý ordinuje terapiu klientom s defektmi kože. Ďalšie odborné vyšetrenia sú realizované na odborných ambulanciách v zdravotníckych zariadeniach za doprovodu zdravotníckeho pracovníka.

Zariadenie ARCUS má uzatvorené zmluvy so všetkými zdravotnými poisťovňami (VZP, Dôvera, Union) o poskytovaní a úhrade ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnej pomoci. Stanovená suma za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti prijímateľom sociálnej starostlivosti, ktorí spĺňajú indikačné kritéria je 12,06 € na osobu a deň. Ošetrovateľské výkony zabezpečujú sestry so špecializáciou aj v nočných pracovných zmenách. V roku 2023 bolo ošetrovaných 1 455 klientov. Finančné prostriedky za poskytnuté ošetrovateľské výkony boli použité hlavne na motiváciu zamestnancov formou odmien.

Liečebná rehabilitácia

Rehabilitácia je zabezpečovaná kvalifikovanými fyzioterapeutmi vo vyhradených priestoroch telocvične, miestnosti fyzioterapie a vodoliečby. Slúži na zlepšenie kondície a tým na zvýšenie pocitu pohody a motivácie k aktívnemu prežívaniu života u mobilných klientov. U čiastočne imobilných klientov sa pravidelným cvičením udržiava svalový tonus a pôsobí ako prevencia imobilizačného syndrómu. Pre pohybové cvičenia slúži telocvična, ktorá je vybavená športovým náradím, rebrinami, steperom, thera trainerom, masážnym kreslom a Bradlovým chodníkom. V telocvični sa vykonávajú počas dňa u prijímateľov sociálnych služieb rehabilitačné procedúry ako:

- masáže
- posilňovanie svalov
- bicyklovanie
- podávanie parafínu
- aktívne cvičenia s prijímateľmi sociálnych služieb
- aktívno –asistované cvičenia v závesnom systéme
- špeciálne cvičenia na zlepšenie mobility a stability prijímateľov sociálnej služby.

Zariadenie disponuje miestnosťou fyzioterapie, kde sa podáva elektroliečba – laser terapia, TENS prúdy, magnetoterapia. Rehabilitácia sa vykonáva aj na lôžku (na izbe) prijímateľa sociálnych služieb, kde sa realizuje polohovanie, bazálna stimulácia, pasívne alebo aktívno-asistované cvičenia, dýchacia a cievna gymnastika, stabilizačný a balančný výcvik, nácvik sedu a stoja. Týmto zabezpečujeme pohybový a pocitový komfort prijímateľom sociálnych služieb.

Pre zabezpečovanie celkovej hygienickej starostlivosti má zariadenie ARCUS zakúpené hydromasážne výškovo nastaviteľné vane prístupné z troch strán. Zakúpením týchto technických zariadení sa snažíme o maximálny komfort a vysokú kvalitu života prijímateľov sociálnej služby žijúcich v našom zariadení.

- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov

- základné sociálne poradenstvo spočíva v poskytovaní základných informácií o možnostiach riešenia problémov prijímateľov sociálnej služby a v sprostredkovaní ďalšej odbornej pomoci (psychologickej, právnej, inej). V rámci sociálneho poradenstva sú poskytované poradenské služby aj občanom mesta Košice a blízkeho okolia. Jedná sa o poskytovanie konkrétnych informácií o možnostiach poskytovania sociálnej služby v špecializovanom zariadení, zariadení pre seniorov alebo v inom zariadení v zmysle zákona 448/2008 o sociálnych službách v.z.n. Súčasťou sociálno - poradenskej činnosti je aj spolupráca s rodinnými príslušníkmi prijímateľov sociálnej služby, čo vedie k skvalitneniu poskytovaných služieb.

- sociálna rehabilitácia je odborná činnosť zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby. Cieľom je podporovať samostatnosť prijímateľov pri všetkých činnostiach a aktivitách. To sa realizuje nácvikom a rozvojom sociálnych zručností, posilňovaním samostatných návykov pri sebaobslužke a pri sociálnych aktivitách (napr. samostatná orientácia v novom prostredí, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik priestorovej orientácie a samostatného pohybu, samostatné vybavovanie jednoduchých úradných záležitostí a podobne). V neposlednom rade úlohou sociálnej rehabilitácie je socializácia prijímateľa sociálnej služby do nového sociálneho prostredia, do ktorého prichádza.

PREHLAD AKTIVIZAČNÝCH ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH V ROKU 2023 V ZARIADENÍ ARCUS – ŠZ a ZpS

Počas roka 2023 inštruktorky sociálnej rehabilitácie a sociálne pracovníčky vykonávali denné aktivity indoorové, outdoorové a rôzne formy terapií s prijímateľmi sociálnej služby. Aktivity boli realizované individuálne alebo skupinovo v závislosti od mentálnych a fyzických schopností jednotlivých prijímateľov sociálnych služieb. Podľa toho sa realizovali aktivity ako:

Individuálne a skupinové aktivizačné činnosti

Prijímateľom sociálnej služby poskytujeme sociálne služby podľa ich individuálnych potrieb, schopností a cieľov. Každý klient má vypracovaný individuálny plán. Za účelom zvyšovania kvality služieb je spracovaný systém vzdelávania zamestnancov. Našou prioritou je neustále zlepšovanie kvality života seniorov, z tohto dôvodu poskytujeme aktivizačné programy s prvkami muzikoterapie, arteterapie, biblioterapie, canisterapie, tanečno – pohybovú aktivitu, zmyslovú stimuláciu, rozvoj pracovných zručností, spoločenské hry, športové aktivity. Realizácia týchto aktivizačných činností je na báze dobrovoľnosti.

Aktivizačná činnosť s prvkami muzikoterapie

Tento druh aktivizačnej činnosti sa vykonáva s mobilnými i imobilnými klientmi, pretože to pozitívne vplýva na ich psychiku, pomáha zmierniť negatívne pocity a zážitky. Hudba poskytuje priestor otvoriť sa dôležitým vzťahom. Cez zmyslovú rovinu zjemňuje vnímanie

seba i vnímanie ľudí navzájom. Hudba nás rozochvieva a pozýva, aby sme sa rozozvučali vo vzťahu k sebe a k iným ľuďom. Počúvanie príjemnej hudby má na organizmus rovnaké účinky ako smiech, rozširuje cievy a rozprúdi krv. Cieľom aktivizačnej činnosti s prvkami muzikoterapie je teda viesť prijímateľov sociálnych služieb k hlbším osobným zážitkom, k ukludňovaniu nepokojných prijímateľov sociálnych služieb a ku komunikácii prostredníctvom hudby a spevu.

Aktivizačná činnosť s prvkami arteterapie

Arteterapia sa využíva ako cielený prostriedok na rozvoj tvorivých schopností klientov, rozvíjanie sebaznania a ich ďalší citový vývin. Je to psychoterapeutická a psychosociálna disciplína, využívajúca k liečebným cieľom formy a prostriedky adekvátne umeleckým formám. Pracuje najmä s tvorbou a reflexiou zameranou na proces či produkt. Prvoradým cieľom nie je vytvorenie diela, ale prostredníctvom sebvýjadrenia, rozvíjania tvorivosti a schopnosti komunikovať a tým dosiahnuť odstránenie alebo zmiernenie obtiaží človeka.

Aromaterapia

Aromaterapia sa v zariadení aplikuje s mobilnými, ako i imobilnými klientmi inhalovaním vonných olejčiekov. Terapia slúži na celkové uvoľnenie napätého organizmu, odbúranie stresu a načerpanie pozitívnej energie.

Rozvoj pracovných zručností

Je to odborná činnosť na osvojenie pracovných návykov fyzickej osoby pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením za účelom obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických, mentálnych a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti. Cieľom je snaha, aby prijímateľ sociálnej služby sa postupne stal samostatným a nezávislým a tým dosiahol aj vyššiu kvalitu svojho života, umožniť prijímateľovi sociálnej služby zúčastňovať sa každodenných aktivít, ktoré zvyšujú možnosť začlenenia sa a socializácie.

Pri práci sa využívajú plány činnosti s individuálnym prístupom. Možnosť zapojiť sa do práce je v týchto oblastiach :

Rozvoj pracovných zručností v záhrade :

- starostlivosť o kvetinové záhony, pestovanie ruží
- hrabanie pokosenej trávy
- zametanie chodníka
- polievanie kvetín a okrasných drevín

Rozvoj pracovných zručností ručnými prácami:

- maľovanie na sklo, maľovanie pomocou šablón
- výroba dekoratívnych predmetov z farebného papiera, krepového papiera, špajlí
- práca s voskom

Tieto aktivizačné činnosti pozitívne podporujú zdravie a pohodu prijímateľov sociálnej služby prostredníctvom zmysluplného zamestnávania sa, čo v nich udržiava pocit toho, že sú ešte stále užitoční.

Canisterapia

Canisterapia je pomocná liečba pri viacerých klinických, psychiatrických, psychopatologických a geriatrických ochoreniach, kde sa pri liečbach uplatňujú fyzické, psychosociálne a emocionálne účinky zvierat na pacienta. Ide o podpornú liečbu, pri ktorej sa využíva prirodzene kladný vzťah človeka k zvieratám. Pôsobenie na fyzické zdravie prijímateľa sociálnej služby je u canisterapie druhotné, motivuje k rehabilitácii a povzbudenie imunity prostredníctvom psychiky. Pri akejkoľvek forme canisterapie musíme psa chápať len ako prostriedok, pomocou ktorého sa liečiteľ (lekár, psychológ, rehabilitačný pracovník...) ľahšie skontaktuje so svojim klientom. Preto sa canisterapia aplikuje najmä tam, kde je ťažké nadviazať kontakt s prijímateľom sociálnej služby (pri autizme, depresii, DMO). Canisterapia je vo svete veľmi známou formou alternatívnej terapie.

Zabezpečenie spirituálnych potrieb

Na 2. podlaží zariadenia sa nachádza kaplnka, ktorá slúži veriacim prijímateľom sociálnych služieb rôzneho vierovyznania. Sväté omše sa vykonávajú podľa rozpisu pre každé vierovyznanie, ktoré sa v zariadení nachádza. Tento rozpis je umiestnený na nástenke pred kaplnkou. Podľa potreby duchovnú podporu zabezpečoval kňaz aj individuálnym prístupom. Imobilným prijímateľom je zabezpečované počúvanie alebo sledovanie svätých omší prostredníctvom rádia alebo televízie.

Zabezpečenie fakultatívnych služieb

Všetky vyššie uvedené služby sú prijímateľom sociálnych služieb poskytované ako základné služby, ku ktorým je možné zabezpečiť aj poskytovanie fakultatívnych služieb, kam zaradujeme pedikúru, manikúru, kadernícke, holičské služby a iné, podľa individuálnych požiadaviek klientov.

Alzheimerova choroba postihuje najmä ľudí vo vyššom veku, jej výskyt u ľudí starších ako 65 rokov je približne 5%, u ľudí vo veku nad 85 rokov je to už ale približne 50% populácie. Napriek tomu, že dnešné možnosti liečby vedia zmierniť príznaky ochorenia a zlepšiť kvalitu života, stále je rastúci trend podielu ľudí postihnutých týmto ochorením odkázaných na poskytovanie sociálnej služby v špecializovaných zariadeniach. Alzheimerova choroba je ochorením mozgu, ktorá je sprevádzaná úpadkom pamäti, chápania, myslenia, plánovania, reči, schopnosti učiť sa. Oberá človeka o to najcennejšie – schopnosť myslieť, orientovať sa a postarať sa sám o seba.

Na základe daných problémov vytvárame pre prijímateľov sociálnej služby program, ktorý ich aktivizuje rešpektujúc ich možnosti a schopnosti. Aktivizačný program zahŕňa aktivizáciu počas dňa, pričom je dôležitý predovšetkým stály režim dňa a vytváranie podmienok pre realizáciu jednotlivých aktivít. Prijímatelia sociálnej služby trpiaci poruchami pamäti (Alzheimerovou chorobou, demenciou) potrebujú úplne iný prístup ako iní klienti. Preto patria k základným formám práce s týmito prijímateľmi sociálnej služby v tunajšom špecializovanom zariadení tréningy pamäte, validácia, reminiscencia.

Tréning pamäti

Pre aktívnych seniorov a seniorov s poruchami pamäti (Alzheimerova demencia, demencie) prebiehali v našom zariadení tréningy pamäti pod vedením inštruktorov sociálnej rehabilitácie. Tréning pamäti má našich seniorov presvedčiť o tom, že úbytok pamäťových schopností vo vyššom veku je možné obmedziť, ak je pamäť primerane využívaná a cvičená. Praktickými cvičeniami zameranými na pamäť sa udržiavajú a rozvíjajú rozumové dispozície, schopnosti prijímať nové vedomosti a porozumieť im, orientovať sa v zmenách. Zároveň sa posilňuje zdravé sebedovetie a udržiava sebestačnosť človeka do neskorého veku. Cieľom tréningu pamäti je vhodnými cvičeniami zameranými na posilnenie zachovaných kognitívnych (poznávacích) funkcií predísť ich zhoršeniu, naučiť ich využívať techniky ukladania údajov do pamäti (mnemotechniky) ako vhodnú kompenzáciu nedokonalosti pamäti, vytvoriť návyk na každodenné cvičenie pamäti, zvýšiť ich kvalitu života.

Obsahom tréningu pamäti sú:

- mnemotechniky - techniky ukladania informácií do pamäti
- psychomotorické cvičenia
- koncentračné cvičenia
- cvičenie pozornosti a zmyslového vnímania
- reminiscenčná terapia - práca so spomienkami
- grafomotorické úlohy
- logické úlohy
- cvičenia využívajúce dlhodobú pamäť a krátkodobú pamäť

Samotný tréning prebieha individuálne ale aj skupinovo ako cyklus stretnutí v trvaní 1,5 – 2 hodiny. Stretnutia sa uskutočňujú v pravidelných intervaloch, spravidla 1 – 2 krát týždenne v pevne stanovenom čase. Cieľom skupinového tréningu pamäti je interakcia medzi účastníkmi, zníženie závislosti stimuláciou pamäti a povzbudzovanie ich sebadôvery, aby boli zmysluplne zamestnaní a aby sme u nich cielene udržiavali schopnosť písať a čítať.

Aktivizačný program s prvkami reminiscencie – práca so spomienkami

Tento program využíva spomienky a ich vybavovanie prostredníctvom rôznych podnetov. Reminiscencia vychádza zo skutočnosti, že aj keď v pokročilom štádiu demencie býva postihnutá krátkodobá pamäť, tak dlhodobá pamäť je stále pomerne zachovaná. Prostredníctvom tejto terapie sa snažíme spolu s prijímateľmi sociálnej služby "opäť si zaspomínať" na ich detstvo, mladosť, život pred ich ochorením. Veľmi dôležitá je spolupráca s rodinou, ktorá môže poskytnúť mnoho dôležitých informácií o živote prijímateľa sociálnej služby, ale môže taktiež doniesť predmety či fotografie, ktoré evokujú spomienky a majú pre nich emočný význam.

Zmyslová stimulácia u ľudí s Alzheimerovou chorobou a demenciou v miestnosti Snoezelen

Je preukázané, že zmyslová stimulácia u ľudí s Alzheimerovou chorobou a ďalšími formami demencie znižuje rozrušenie a nepokoj, a tiež zlepšuje spánok, z tohto dôvodu zmyslová stimulácia znamená zlepšenie kvality života pre pacienta rovnako ako aj pre jeho opatrovateľa.

Za zmyslovú stimuláciu môžeme celkom jednoducho považovať čokoľvek, čo stimuluje jeden z našich piatich zmyslov.

Stimulácia zraku: Zrak je náš najdôležitejší zmysel, získavame cez neho najviac informácií a poskytuje nám najširší záber možností stimulácie. Vizuálna stimulácia u pacientov s Alzheimerovou chorobou môže zahŕňať svetlo, farbu, tvar či pohyb, alebo kombináciu týchto prvkov. Jemné svetlá, kaleidoskopy, farebné maľby, prírodopisné filmy, blikajúce vianočné stromčeky, krásny západ slnka: to všetko sú príklady vizuálnej stimulácie. Niektoré zrakové podnety môžu navyše stimulovať pamäť: západ slnka môže pacientovi pripomenúť spomienku na podobný západ slnka v jeho minulosti. Klasická maľba môže pripomenúť návštevu v múzeu alebo semináre umenia zo školy.

Zvuková stimulácia: Naše uši nám poskytujú druhý najsilnejší zdroj zmyslovej stimulácie. Naše oči nám dovoľujú vychutnať si maľby Rembrandta a sochy Michelangela. Naše uši nám dovoľujú zdieľať génia Mozarta a Beethovena či zobúdať sa pri symfónii vtákov za jarného rána. Pre ľudí s Alzheimerovou chorobou a demenciou je zvuková stimulácia efektívna na zlepšenie nálady, relaxáciu a poznávanie rovnako ako pre hocikoho iného. Upokojujúce účinky hudby sú dobre známe. Prirodzené zvuky sú pravdepodobne na náladu a meditáciu najlepšie. Zvukovú stimuláciu možno použiť rôznymi spôsobmi a s rôznymi efektmi.

Stimulácia chuti: Chuť je v mnohých ohľadoch najprijemnejší z našich zmyslov; veľa závisí aj od toho, koľko dôrazu človek kladie na jedlo a jedenie. Chuť je veľmi tesne naviazaná na arómu a môže viesť k rozepamätaniu. Obľúbené jedlo alebo chod, ktorý pacient nemal dlhý čas, môže uvoľniť záplavu spomienok.

Čuchová stimulácia: Niektoré z našich najsilnejších spomienok a asociácií spúšťa aróma. Vôňa, ktorú si spájame s udalosťou alebo momentom v minulosti, nás často preniesie do tohto momentu. Môže však urobiť oveľa viac, než len rozhybať pamäť. Pamäť však povzbudzuje a všetko, čo dokáže obnoviť spomienky by malo byť dennou súčasťou života človeka s demenciou.

Stimulácia hmatu: Všetko čoho sa dá dotknúť a všetko, čo sa môže dotknúť nás, môže byť stimulujúce. Každý pevný objekt má textúru, teplotu, tvar. Hmat zahŕňa tiež rozlišovanie a rozpoznanie teploty, bolesti a pozície tela (propriocepcia).

Základy informatiky pre seniorov

Práca s počítačom prebieha v počítačovej miestnosti s cieľom podporiť záujem seniorov o využívanie moderných komunikačných technológií, získať základné zručnosti pri samotnej práci s počítačom, s Internetom, mobilným telefónom, či s tabletom. Pomocou moderných technológií tak dokážu naši seniori ostať v kontakte so svojimi blízkymi a udržať krok s moderným svetom.

Psychomotorické cvičenia

Psychomotorické cvičenia sa zameriavajú na stimuláciu, rozvoj a podporu psychomotoriky. Vytvára tzv. bio-psycho-socio-spirituálnu pohodu človeka. Umožňuje formu aktívneho odpočinku, proces regenerácie a rovnomerne rozvíja fyzickú, psychickú a spoločenskú stránku osobnosti. Pri cvičeniach ide o stimuláciu neuromotoriky, zlepšenie spolupráce jednotlivých častí tela a koordinácie pohybov. Pri psychomotorických cvičeniach sa využívajú dostupné pomôcky ako loptičky, igelitové vrecia, noviny, deky a pod.

Motogeragogika

Motogeragogika – psychomotorická aktivizácia seniorov vychádza z dlhodobých skúseností práce s osobami trpiacimi Alzheimerovou demenciou a všestranne podporuje ich osobný rozvoj prostredníctvom hravých psychomotorických cvičení v kombinácií so stimuláciou vecami každodennej potreby.

V dôsledku tejto intervencie dochádza k výraznému zlepšeniu u seniorov, u ktorých by sme už žiadne zlepšenie, ani fyzické, ani psychické, neočakávali. Motogeragogika zahŕňa zároveň telesné, kognitívne i sociálne aspekty a pomáha seniorom k tomu, aby sa opäť „vracali do života“.

Validácia

Validácia znamená uznanie, potvrdenie. Ide o uznanie hodnoty človeka bez ohľadu na to do akej miery je orientovaný a o potvrdenie emočného prežívania jednotlivca. Je to metóda komunikácie s dezorientovaným starým človekom trpiacim demenciou. Pre praktické využívanie v každodennej práci s chorými validácia umožňuje určiť fázu dezorientácie, odhadnúť typ správania dezorientovaných starých ľudí a ponúka jednoduché praktické techniky komunikácie. Prostredníctvom validácie získajú dezorientovaní empatické aktívne počúvanie, neodsudzovanie, ale práve naopak akceptovanie ich hľadiska reality. V tomto rozmere, v ktorom rastie medzi chorým a validujúcim opatrovateľom dôvera, sa odstraňujú pocity strachu a nutnosť ho obmedzovať. V konečnom dôsledku je vedomie postihnutého človeka znovu posilňované ľudskými hodnotami a zlepšujú sa aj jeho telesné a sociálne funkcie.

Aktivizácia formou terapeutických bábik – bábikoterapia.

Aktivizácia formou interaktívnej terapeutickkej mačky a psa.

Terapeutické bábiky alebo v origináli "empathy dolls" prebúdzajú ľudské reakcie, stávajú sa médium, objektom hry a terapie. Zariadenia ARCUS disponuje rôznymi typmi bábik. Tieto bábiky svojimi parametrami do istej miery pripomínajú skutočné deti a tak pozitívne stimulujú zmyslové orgány klienta v pokročilom štádiu demencie. Nielenže pomáhajú seniorom oživiť spomienky na produktívne obdobie života, ale reagujú na nich objímaním, bozkami, prihováraním sa a úsmevom. Prostredníctvom práce s terapeutickými bábikami sa nám darí u seniorov obnoviť komunikáciu, spoluprácu s personálom, znížiť agresívne prejavy, napätie a psychomotorický nepokoj. Terapia bábikmi pomáha osobám s Alzheimerovou chorobou, demenciou uľahčiť každodenné činnosti, komunikáciu, zníženie dôsledkov správania, zlepšujú ich psychický stav.

Interaktívna terapeutická mačka, pes poskytujú široké možnosti využitia pri terapii osôb s rôznymi druhmi znevýhodnenia. Poslúžia ako aktivizačné pomôcky u osôb s demenciou alebo Alzheimerovou chorobou, u ktorých oživujú spomienky a evokujú potrebu starať sa a ochraňovať. Terapeutickú mačku a psíka využívame aj pri terapii osôb s ťažkým a viacnásobným postihnutím; reakcie mačky (pohyb, mňaukanie, pradenie), jako aj psíka (zaštekávanie, tlkot jeho srdca, hebký kožuch imituje srst' skutočného šteniatka) sú pre nich cennou odmenou za pohyb či verbalizáciu.

Senior časopis a poštová schránka – zberateľka

O činnostiach a aktivitách, ktoré sa uskutočňujú v zariadení ARCUS sú prijímatelia sociálnej služby informovaní aj prostredníctvom časopisu SENIOR, ktorý pravidelne vychádza raz za štvrtrok. V časopise sú uverejňované články našich prispievateľov ako z radov prijímateľov sociálnych služieb tak aj zamestnancov. Poštová schránka slúži pre všetkých tých prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS, ktorí nemajú odvahu k ústnemu prejavu a vypovedaniu svojej nespokojnosti či spokojnosti s nejakou z poskytovaných sociálnych služieb v zariadení. Slúži ako zberateľka všetkých, či už kladných alebo záporných odkazov a pripomienok, či návrhov adresovaných zo strany prijímateľov sociálnej služby v zariadení ARCUS k jednotlivým úsekom zariadenia. Do poštovej schránky môžu byť vhadzované odkazy, pripomienky a návrhy, ktoré budú prijímateľom sociálnej služby podpísané, alebo prijímateľ ostane v anonymite. V prípade podpísaných odkazov, pripomienok, sťažností sa na dotazy zo strany prijímateľa sociálnej služby odpovie.

Liečebná rehabilitácia

Rehabilitácia je zabezpečovaná kvalifikovanými rehabilitačnými pracovníkmi vo vyhradených priestoroch telocvične, miestnosti fyzioterapie, ktorým to odporučil odborný lekár. Slúži na zlepšenie kondície a tým na zvýšenie pocitu pohody a motivácie k aktívnemu prežívaniu života. Pre pohybové cvičenia slúži miestnosť pre liečebnú telesnú výchovu, ktorá je vybavená športovým náradím, rebrinami, steperom, Bradlovým chodníkom. V miestnosti liečebnej výchovy sa vykonávajú počas dňa u prijímateľov sociálnych služieb rehabilitačné procedúry ako:

- masáže
- posilňovanie svalov
- bicyklovanie
- podávanie parafínu
- aktívne cvičenia s prijímateľmi sociálnych služieb

Zariadenie disponuje miestnosťou fyzioterapie, kde sa podáva elektroliečba – laser terapia, TENS prúdy, magnetoterapia. Rehabilitácia sa vykonáva aj u lôžka (na izbe) prijímateľa sociálnych služieb.

Individuálne plánovanie v zariadení

Zariadenie plánuje poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, vedie písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby, ktoré následne vyhodnocuje za účasti prijímateľa sociálnej služby. Pred prijatím prijímateľa sociálnej služby do zariadenia dochádza k zberu základných údajov o klientovi. Pri prijatí prijímateľa sociálnych služieb do zariadenia je vyhotovená anamnéza jeho osobných údajov. Ak ide o prijímateľa sociálnej služby s ťažkým zdravotným postihnutím údaje o ňom poskytujú najbližší príbuzní. Počas prvých dní v zariadení sa prijímateľovi sociálnych služieb venuje zvýšená pozornosť z dôvodu adaptácie a je mu pridelený sociálny pracovník, ktorý mu bude nápomocný a pomôže mu aktivizovať vnútorný potenciál, sformulovať osobné ciele a zapojí ho do aktivít v zariadení. Prijímateľ sociálnej

služby za pomoci sociálneho pracovníka zosumarizuje svoje očakávania, osobné ciele a túžby a následne je vyhotovený individuálny rozvojový plán osobnosti. Tento písomný záznam sa skladá z anamnézy, sociálneho rozvojového plánu, ošetrovateľského a terapeutického plánu. Individuálne plány osobnosti sa polročne písomne vyhodnotia a závery sa následne prehodnocujú s prijímateľom sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka.

Úschova cenných vecí

Zariadenie ARCUS má vytvorené podmienky na úschovu cenných vecí prijímateľov sociálnej služby v osobitnom bezpečnom priestore. Zariadenie prevezme do úschovy cenné veci od prijímateľa sociálnej služby, ktorý o ich prevzatie požiada pri nástupe alebo počas pobytu v zariadení. Pri prevzatí cenných vecí uzatvorí poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom zmluvu o úschove cenných vecí, ktorú zaeviduje do registra zmlúv o úschove cenných vecí, v súlade s internou smernicou o úschove cenných vecí. V prípade úmrtia prijímateľa sociálnej služby sú veci predmetom dedičského konania.

KULTÚRNO – ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ V ROKU 2023

Kultúrno – záujmová činnosť je súčasťou vnútorného života a jednou z foriem trávenia voľného času. Celoročné plány kultúrno – spoločenskej a záujmovej činnosti sú prispôbené individuálnym potrebám, požiadavkám a záujmom našich prijímateľov sociálnych služieb. Organizovaním aktivít rôzneho žánru sa snažíme o zníženie alebo odstránenie citovej deprivácie a uspokojenie vyšších potrieb, ktoré pozitívne ovplyvňujú celkové prežívanie a správanie človeka.

Všetky naplánované kultúrno – spoločenské podujatia a akcie sa počas r. 2023 podarilo uskutočniť. V mesiaci február sa uskutočnil Beuty day, ktorý nadväzoval na Fašiangovú zábavu, kde si seniori pripomenuli zvyky a tradície fašiangov a bolo to pre nich príjemné spestrenie dňa. Taktiež nás v mesiaci február navštívili zdravotní klauni, ktorí vniesli radosť, úsmevy a potešenie hlavne imobilným prijímateľom SS, ktorých navštívili na ich izbových jednotkách. V mesiaci marec sa uskutočnilo posedenie s kultúrnym programom pri príležitosti Medzinárodného dňa žien. V rámci Týždňa mozgu sme pripravili zaujímavé aktivity na precvičenie pamäti. Cvičenia boli zamerané na tréning pamäti, kvízy zamerané na koncentráciu a pozornosť. Taktiež sa v rámci Týždňa mozgu uskutočnila podporná skupina s odbornou prednáškou pre príbuzných, opatrovateľov starajúcich sa o ľudí s demenciou. V apríli sme pre seniorov zariadenia uskutočnili turnaj v Bingu, súťaž v hre Joker, vedomostný kvíz. S príchodom teplých slnečných dní sme sa pustili do práce v záhrade zariadenia, aby sme spríjemnili prostredie nie len pre našich prijímateľov, ale aj pre návštevníkov, pre ktorých je záhrada priestor na oddych a relax. V máji prijímatelia sociálnych služieb sa zúčastnili medzigeneračného stretnutia so žiakmi SZŠ v Kechneci a prežili krásny deň s aktivitami, s kultúrnym programom.

V mesiaci jún v záhrade zariadenia sa uskutočnila DogShow, ktorá sa realizuje každoročne. Zavítalo k nám šesť psov rôznych rás a predviedli so svojimi cvičiteľkami (canisterapeutkami) krásne psie predstavenie. Uskutočnil sa jednodňový výlet na Alpinku spojený so športovými hrami pre seniorov, naši seniori sa zúčastnili akcie Šport bez bariér,

ktorú organizovalo Mesto Košice v spolupráci s Radou seniorov a taktiež sme v mesiaci jún v zariadení predstavili a otvorili požičovňu kognitívnych pomôcok KOGNISENCE, pre domáce tréningy pamäti a aktivizáciu ľudí s poruchami pamäti. V rámci letného posedenia v spolupráci so Samosprávnym výborom obyvateľov zariadenia ARCUS sme v júni zrealizovali Guláš párty, kde sme varili guláš v záhrade nášho zariadenia so seniormi, rodinnými príslušníkmi. Nechýbal kultúrny program a aktivity pre najmenších. Aj v tomto mesiaci sme sa mohli tešiť z návštevy zdravotných klaunov, ktorí prostredníctvom klaunovského umenia priniesli našim seniorom smiech, radosť a hlboký emociálny zážitok. V júli naši vybraní prijímatelia SS reprezentovali zariadenie na športovej akcii turnaj v Petangu, ktoré realizovalo zariadenie Domko – DSS v Košiciach.

V októbri sa naše seniorky spolu s inštruktorkami sociálnej rehabilitácie zúčastnili zábavno - vedomostnej aktivity „Čo ja viem“, ktorú pripravilo zariadenie DSS Ondava v Rakovci nad Ondavou. V rámci októbra – Mesiaca úcty k starším, sme realizovali posedenie s bohatým kultúrnym programom. V tom istom mesiaci sa naši seniori – speváci zúčastnili 7. ročníku Zlatého Slávika, ktoré organizovalo zariadenie Via Lux Barca. so živou hudbou.

V novembri zariadenie ARCUS dostalo ocenenie „Srdce na dlani“, za dlhodobé venovanie sa podpore a rozvoju dobrovoľníctva. Nechýbala ani Katarínska zábava v zariadení a taktiež sme sa zapojili do projektu Napíš list – poteš srdce, ktoré organizuje každoročne knižnica pre mládež mesta Košice.

V zariadení si každoročne ožívujeme vianočné a predvianočné tradície, medzi ktoré patrí aj sviatok sv. Mikuláša, ktorý je neodmysliteľnou súčasťou adventného obdobia. Strávili sme spolu príjemné, uvoľnené chvíle v spoločnosti Mikuláša a jeho pomocníkov - anjela a čerta, chodbou sa ozývala nie len vianočná hudba, ale aj smiech a dobrá nálada.

Aj v tomto roku sa naše zariadenie zapojilo do projektu „*Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok*“. Cieľom projektu bolo obdarovať obyvateľov v zariadeniach sociálnych služieb vianočnými darčekom, ktoré zabezpečili ľudia z celého Slovenska. Vianočné obdobie má byť obdobím vzájomnej spolupatričnosti a rodinnej pohody. Avšak nie každému človeku je určené miesto pri spoločnom rodinnom stole. Aj v zariadení ARCUS máme seniorov, ktorí nemajú žiadnych blízkych príbuzných, alebo žijú v zahraničí a nemôžu byť so svojimi blízkymi. *Projekt Vianočný zázrak* od roku 2017 prepája vianočné prania osamelých seniorov v zariadeniach sociálnych služieb a ľudí, ktorí majú záujem im tieto prania splniť a vrátiť do ich životov kúsok Vianoc. V tomto roku Vianočný zázrak pre našich seniorov zatrešila firma Colonnade, ktorá seniorov splnila všetky ich vianočné želania. Ak niekomu pomôžeme, ten pocit v našom vnútri je na nezaplatenie.

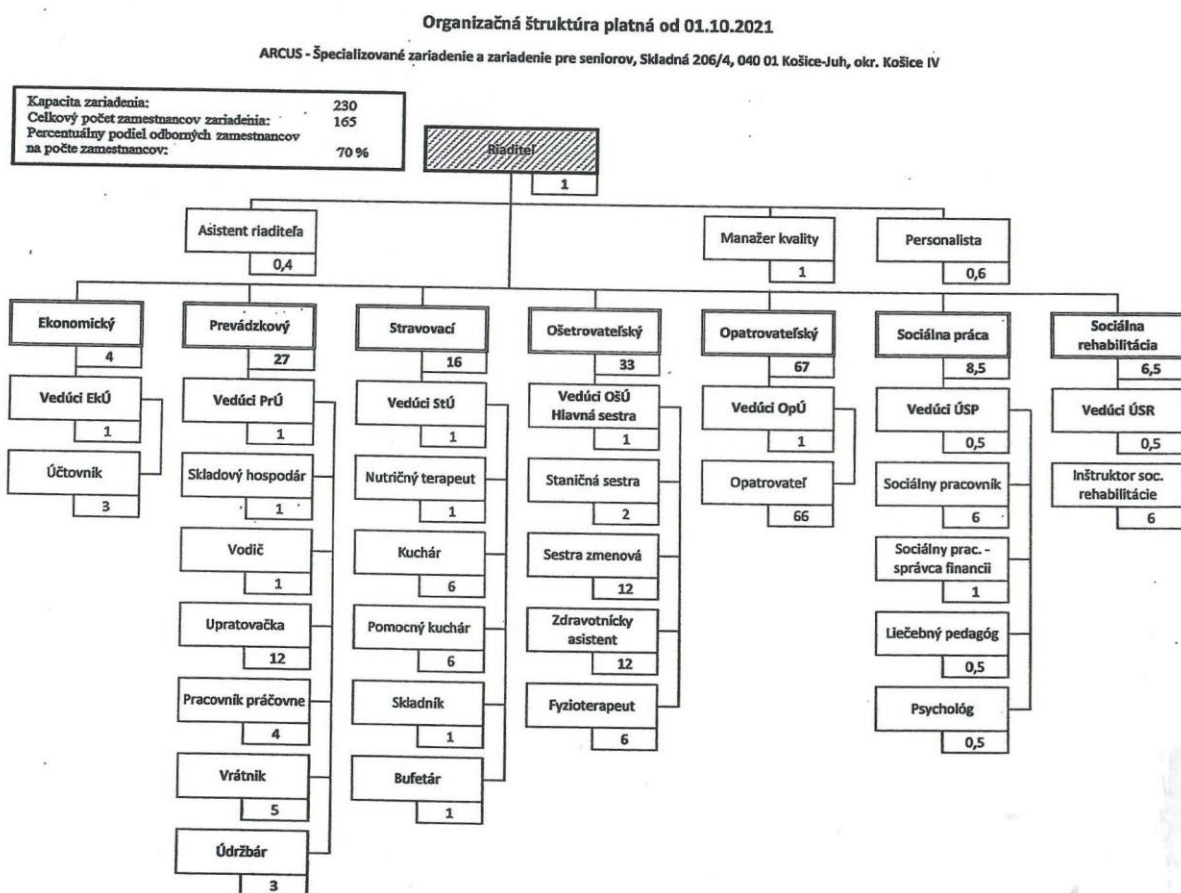
V predvianočnom období sme oslávili 100-sté narodeniny našej prijímateľky sociálnej služby, pripravili sme pre našich seniorov *Vianočné trhy*, so všelijakými dobrotami, kapustnicou, vianočným punčom, medovníčkami, kultúrnym programom. Záver roka sme ukončili vianočnými prekvapeniami – vánočnými darčekom, ktoré si pre našich seniorov pripravilo viacero inštitúcií a organizácií: Materská škola Skároš, firma ABB Solutions Slovakia, Mestský súd Košice.

Samotné zariadenie ARCUS a OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS, ktoré úzko spolupracuje so zariadením, sa v roku 2023 uchádzalo o nasledovný projekt:

- *Nadačný fond Magma pre región 2023 spracovaný Karpatskou nadáciou - projekt KOGNISENSE – požičovňa kognitívnych pomôcok. Cieľom projektu bolo zriadiť a sprístupniť v zariadení ARCUS požičovňu kognitívnych a senzorických pomôcok, pre účely starostlivosti o ľudí s poruchami pamäti - projekt podporený.*

6. PERSONÁLNE ZLOŽENIE A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V zariadení pracovalo v roku 2023 165 zamestnancov podľa nižšie uvedenej organizačnej štruktúry:

V zariadení ARCUS sa v roku 2023 nemenila organizačná štruktúra. Počet zamestnancov ostal nezmenený.

Systém odmeňovania zamestnancov ARCUS je v súlade so Zákom č.553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle nariadenia vlády SR č.341/2004 Z. z. a taktiež v zmysle ustanovení § 13 a § 118 Zákonníka práce.

Zamestnávateľ sa stará o prehľbovanie kvalifikácie zamestnancov, ako aj o jej zvyšovanie. Zamestnávateľ uplatňuje tieto formy vzdelávania v závislosti od kvality, respektíve úrovne získavaných poznatkov, vedomostí alebo schopností :

- zaškolenie alebo zaučenie zamestnanca, ktorý vstupuje do pracovného procesu bez akejkoľvek kvalifikácie,
- zvýšenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už dosiahol istý stupeň kvalifikácie,
- prehľbenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už tiež dosiahol istý stupeň kvalifikácie.

Aj samotný zamestnanec je povinný sústavne si prehľbovať kvalifikáciu na výkon práce dohodnutej v pracovnej zmluve. Prehľbovanie kvalifikácie je aj jej udržiavanie a obnovovanie, ktoré má prebiehať formou školení, kurzov, seminárov ale aj samoštúdiom odborných kníh a časopisov a pod.. V zmysle vyššie uvedeného zamestnávateľ ARCUS umožnil svojim zamestnancom maximálne ako bolo možné účasť na seminároch a školeniach. Zo školení a seminárov uvádzame aspoň niektoré:

Vzdelávanie zamestnancov v rôznych oblastiach potrebných pre výkon práce

<i>forma</i>	<i>názov</i>
školiaca akcia	Otvorená komunikácia -cesta k ozdraveniu vzťahov v multidisciplinárnom tíme
školiaca akcia	Zdravé oči, ostrý zrak-pomoc z prírody
školiaca akcia	Ochrana osobných údajov FO
školiaca akcia	Jarná detoxikácia organizmu
školiaca akcia	Všeobecný lekár a pacient s ochorením pohybového aparátu-zacielené na kostnú hmotu
školiaca akcia	Komunkácia v mojej profesii-základné ľudské práva a slobody
školiaca akcia	Ošetrovateľský proces u novoprijatého klienta
školiaca akcia	Prevenca kardiovaskulárnych ochorení
školiaca akcia	Technika odberu venóznej krvi
školiaca akcia	Prevenca syndrómu vyhorenia
konferencia	Košické dni sociálnej práce 2023
konferencia	Medzinárodná konferencia-deň fyzioterapeutov
školiaca akcia	Vstupné interné školenia
rôzne odborné školenia	v oblasti účtovníctva, rozpočtovníctva, práce a miezd a verejného obstarávania

Politika manažérstva ľudských zdrojov je zadefinovaná v základných dokumentoch organizácie v organizačnom a pracovnom poriadku, ktoré sú umiestnené na prístupných miestach v organizácii (za sprístupnenie sú zodpovední vedúci zamestnanci) - sú dostupné všetkým zamestnancom na príslušných úsekoch. Zmeny vyplývajúce zo stratégie a plánovania organizácie sú konzultované s odborovou organizáciou (napr. zmeny organizačnej štruktúry) a sú riešené dodatkami k uvedeným poriadkom, s ktorými vedúci úsekov oboznamujú svojich podriadených. Sociálna politika zamestnancov je riadená smernicou pre tvorbu a čerpanie sociálneho fondu. Organizácia prostredníctvom rozpočtu na čerpanie SF v príslušnom roku vypláca zamestnancom príspevok na stravovanie, príspevok na regeneráciu prac.sily, príspevok pri životných jubileách, príspevok na branňo-športové hry, príspevok pri odchode do dôchodku, príspevok pri narodení dieťaťa, pri úmrtí člena rodiny, príspevok na vianočný večierok, na relaxačný spoločný pobyt zamestnancov, príspevok na DDS a pod. Na sociálnej politike sa spolupodieľa aj odborová organizácia, s ktorou zamestnávateľ udržiava korektný vzťah.

7. FINANCOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS na Skladnej č. 4 v Košiciach je zariadením, ktoré poskytuje sociálnu službu s celoročným pobytom. Je v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. ARCUS je rozpočtovou organizáciou, ktorá je napojená na rozpočet vyššie spomínaného zriaďovateľa. V súlade s § 12 ods.1 NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v súlade s uznesením č.34/2022 Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja nám bol dňa 19.12.2022 schválený rozpočet bežných výdavkov na rok 2023. Jeho tvorba, úprava a čerpanie bola v priebehu roka 2023 nasledovná:

Tab.č.1

Program	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Suma v €
070100	1012	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	2 043 228,00
070100	1012	610-Mzdy,platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	1 554 395,00
070100	1020	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	770 112,00
070100	1020	610-Mzdy,platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	634 894,00
	1012	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	600 000,00
070100	1012	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	600 000,00
	1020	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	362 700,00
070100	1020	600-Bežné výdavky	72G -Vlastné príjmy KSK	362 700,00

Rozpočet bol následne v priebehu roka 2023 upravovaný nasledujúcimi rozpočtovými opatreniami takto:

- rozpočtové opatrenie č. B1 – 02704/2023/ OF - 02690 zo dňa 19.01.2023
- rozpočtové opatrenie č. B2 – 02704/2023/ OF - 03397 zo dňa 24.01.2023
- rozpočtové opatrenie č. B3 – 02704/2023/ OF - 09377 zo dňa 01.03.2023
- rozpočtové opatrenie č. B4 - 02704/2023/ OF - 10763 zo dňa 10.03.2023
- rozpočtové opatrenie č. B5 - 02704/2023/ OF - 12447 zo dňa 23.03.2023
- rozpočtové opatrenie č. B6 - 02704/2023/ OF - 13008 zo dňa 28.03.2023
- rozpočtové opatrenie č. B7 - 02704/2023/ OF - 17146 zo dňa 26.04.2023
- rozpočtové opatrenie č. B8 - 02704/2023/ OF - 19115 zo dňa 10.05.2023
- rozpočtové opatrenie č. K1 - 02704/2023/ OF - 32909 zo dňa 03.08.2023
- rozpočtové opatrenie č. B9 - 02704/2023/ OF - 32913 zo dňa 03.08.2023
- rozpočtové opatrenie č. B10 -02704/2023/ OF - 33358 zo dňa 07.08.2023
- rozpočtové opatrenie č. B11 -02704/2023/ OF - zo dňa 06.10.2023
- rozpočtové opatrenie č. B12- 02704/2023/ OF - 1291 zo dňa 23.11.2023
- rozpočtové opatrenie č. B13- 02704/2023/ OF - 1487 zo dňa 30.11.2023
- rozpočtové opatrenie č. K2 - 02704/2023/ OF - 1488 zo dňa 30.11.2023
- rozpočtové opatrenie č. B14- 02704/2023/ OF - 1621 zo dňa 07.13.2023
- rozpočtové opatrenie č. B15- 02704/2023/ OF - 1741 zo dňa 13.12.2023
- rozpočtové opatrenie č. B16- 02704/2023/ OF - 1792 zo dňa 14.12.2023
- rozpočtové opatrenie č. B17- 02704/2023/ OF - 1970 zo dňa 21.12.2023
- rozpočtové opatrenie č. B18- 02704/2023/ OF - 1963 zo dňa 21.12.2023

Na základe vyššie uvedených rozpočtových opatrení bol rozpočet na rok 2023 upravený nasledovne:

Tab.č.2 úprava rozpočtu k 31.12.2023

Program	Funkčná klasifikácia	Ekonomická klasifikácia	Zdroj	Suma v €
0701000	1012	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	2 022 128,00
0701000	1012	610-Mzdy, platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	1 426 083,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	41-001-z daňových príjmov	838 000,00
0070100	1020	610-Mzdy, platy a OOV	41-001-z daňových príjmov	634 894,00
	1012	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	838 000,00
0070100	1012	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	673 640,00
	1020	200-Bežné príjmy	72G-Vlastné príjmy KSK	362 700,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	72G-Vlastné príjmy KSK	362 700,00
0070100	1012	610- Mzdy, platy a OOV	72G- Vlastné príjmy KSK	176 120,00
0070100	1012	600-Bežné výdavky	111-ŠR	386 000,00
0070100	1020	600-Bežné výdavky	111-ŠR	189 000,00
70100	1012	700-Kapitálové výdavky	41-008-z daňových príjmov	420,00
70100	1012	700-Kapitálové výdavky	41-001-z daňových príjmov	9 847,00
0070100	1012	700-Kapitálové výdavky	111- 006-ŠR	12 000,00

7. 1 Prehľad plnenia peňažných príjmov a výdavkov

Tab.č.3 Príjmová časť

Text	Zdroj	Funkč.klas.	RO schválený	RO upravený	Plnenie RO
príjmy s prenájmu	72G	1012	6 010,00	6 010,00	4 820,79
príjmy za stravu	72G	1012	9 200,00	9 200,00	7 217,45
príjmy od klientov	72G	1012	584 790,00	584 790,00	691 648,92
príjmy zo VŠZP za ošetrovateľské úkony	72G	1012	0,00	162 000,00	203 121,60
príjmy z Unionu	72G	1012	0,00	11 500,00	18 156,60
príjmy z Dôvery	72G	1012	0,00	64 500,00	78 817,20
príjmy z dobropisov	72G	1012	0	0	3 452,70
príjmy z použ.zdr.pomôcok	72G	1012			634,10

tržba bufet	72G	1012			16 965,55
<i>Spolu za :</i>	<i>72G</i>	<i>1012</i>	<i>600 000,00</i>	<i>838 000,00</i>	<i>1 024 230,09</i>
príjmy s prenájomu	72G	1020	3 330,00	3 330,00	2 395,64
príjmy za stravu	72G	1020	6 200,00	6 200,00	1 697,42
príjmy od klientov	72G	1020	349 600,00	349 600,00	344 348,10
príjmy z úrokov	72G	1020	0,00	0,00	1 375,27
<i>Spolu za:</i>	<i>72G</i>	<i>1020</i>	<i>362 700,00</i>	<i>362 700,00</i>	<i>349 816,43</i>
SPOLU			869 900,00	1 200 700,00	1 374 046,52

Tab.č.4 Výdavková časť

Text	Zdroj	Funkč.klas.	RO schválený	RO upravený	Čerpanie RO
B e ž n é a k a p i t á l o v é v ý d a v k y					
mzdy-tarifný plat	41	1012	1 014 045,00	978 154,10	978 154,10
osobný príplatok	41	1012	134 800,00	108 648,36	108 648,36
ostatné zákonné príplatky	41	1012	485 350,00	363 472,40	363 472,40
odmeny	41	1012	55 000,00	84 456,50	84 456,50
odvody do zdr.poist'ovni	41	1012	101 073,00	101 289,11	101 289,11
odvody do soc.poist'ovne	41	1012	381 760,00	401 731,93	401 731,93
príspevok na DDS	41	1012	6 000,00	21 530,97	21 530,97
príspevok na stravné	41	1012	0,00	5 950,18	5 950,18
nemocenské dávky	41	1012	0,00	20 528,51	20 528,51
odstupné	41	1012	0,00	17 945,75	17 945,75
odchodné	41	1012	0,00	7 971,00	7 971,00
náhrady – rekreácie	41	1012	0,00	9 329,91	9 329,91
interiérové vybavenie	41	1012	0,00	6 844,00	6 844,00
potraviny	41	1012	90 727,00	0,00	0,00
štandardná oprava budov	41	1012	0,00	9 767,64	9 767,64
prev.stroje, prístroje	41	1012	0,00	1 090,00	1 090,00
zdravotnícky materiál	41	1012	0,00	9 783,00	9 783,00
prev.stroje, prístř.-kapitálové	41	1012	0,00	5 800,00	5 757,60
Interiérové vybavenie-kapitálové	41	1012	0,00	4 467,00	4 412,97
<i>Spolu za 41-1012</i>			<i>2 043 228,00</i>	<i>2 032 395,00</i>	<i>2 031 898,57</i>

mzdy-tarifný plat	41	1020	441 294,00	471 136,44	465 071,27
osobný príplatok	41	1020	67 500,00	30 401,88	30 401,88
ostatné zákonné príplatky	41	1020	106 100,00	106 594,18	106 594,18
odmeny	41	1020	20 000,00	26 761,50	26 761,50
odvody do soc.poist'ovne	41	1020	128 260,00	133 446,42	133 446,42
nemocenské dávky	41	1020	0,00	9 309,50	9 309,50
odchodné	41	1020	0,00	7 704,00	7 704,00
príspevok na DDS	41	1020	6 958,00	6 787,09	6 787,09
štandardná oprava budov	41	1020	0,00	11 907,99	11 907,99
<i>Spolu za 41-1020</i>			<i>770 112,00</i>	<i>804 049,00</i>	<i>797 983,83</i>
Spolu za 41			2 813 340,00	2 836 444,00	2 829 882,40
Dotácie MPSVaR					
energie	111	1012	0,00	182 495,08	182 495,08
Potraviny a čist.potreby	111	1012	0,00	203 504,93	203 504,92
interiérové vybavenie-kapitálové	111	1012	0,00	12 000,00	11 859,03
stabilizačný príspevok	111	1012	0,00	168 000,000	162 974,48
<i>Spolu za 111-1012</i>			<i>0,00</i>	<i>566 000,00</i>	<i>560 833,51</i>
energie	111	1020	0,00	89 090,24	89 090,24
potraviny	111	1020	0,00	99 909,76	99 909,76
stabilizačný príspevok	111	1020	0,00	112 000,00	109 730,00
<i>Spolu za 111-1020</i>			<i>0,00</i>	<i>301 000,00</i>	<i>298 730,00</i>
Spolu za 111			0,00	867 000,00	859 563,51
odmeny	72G	1012	0,00	176 120,00	176 120,00
odvody do poisťovní	72G	1012	52 850,00	61 880,00	61 880,00
cestovné	72G	1012	2 500,00	2 505,90	2 505,90
energie a telekomunikácie	72G	1012	187 000,00	13 601,02	13 601,02
tovary	72G	1012	268 050,00	106 877,35	106 877,35
palivá,mazivá na dopravu	72G	1012	5 100,00	3 495,23	3 495,23
štandardná údržba	72G	1012	26 100,00	16 864,48	16 864,48
služby	72G	1012	58 400,00	76 656,02	76 656,02
<i>Spolu za 72G-1012</i>	72G		<i>600 000,00</i>	<i>458 000,00</i>	<i>458 000,00</i>
poistenie do zdrav.poisťovní	72G	1020	63 400,00	60 472,20	60 472,20

poistenie do soc.poist'ovne	72G	1020	30 100,00	20 878,51	20 878,51
cestovné	72G	1020	300,00	88,15	88,15
energie a telekomunikácie	72G	1020	55 400,00	968,25	968,25
tovary	72G	1020	160 700,00	37 815,10	37 815,10
palivá,mazivá na dopravu	72G	1020	1 550,00	726,59	726,59
štandardná údržba	72G	1020	18 050,00	17 659,18	17 6159,18
služby	72G	1020	33 200,00	35 092,02	35 092,02
<i>Spolu za 72G-1020</i>	72G		<i>362 700,00</i>	<i>173 700,00</i>	<i>173 700,00</i>
Spolu za 72G	72G		962 700,00	631 700,00	631 700,00

V zmysle schváleného a následne upraveného rozpočtu bola zabezpečovaná celková prevádzka zariadenia ARCUS za rok 2023. Financie boli použité na vyplatenie miezd a odvodov z miezd. Osobitnú skupinu výdavkov tvorili výdavky na vyplatenie stabilizačného príspevku pre zdravotníckych a sociálnych zamestnancov v celkovej výške 280 000,-€. Na tento účel nám bola poskytnutá jednorázová dotácia z MPSVaR. V čerpaní rozpočtu za rok 2023 sa prejavili nákupy nevyhnutných materiálových potrieb medzi ktorými najväčšiu položku tvoria potraviny, čistiace a dezinfekčné prostriedky, ochranné pracovné prostriedky, posteľná bielizeň, materiál na údržbu budovy a pod. Medzi významnú položku v oblasti rozpočtu za rok 2023 patrí spotreba energie, údržba budovy, prevádzkovanie a údržba vozového parku-zariadenie má v správe tri motorové vozidlá, ktoré slúžia na prevoz klientov na lekárske vyšetrenia, na dopravu rôzneho materiálu a tovaru do bufetu, ktorý máme vo vlastnej rézii, ako aj na vybavovanie personálnych záležitostí v styku so zdravotnými poisťovňami, sociálnou poisťovňou a daňovým úradom. Nezanedbateľná položka je aj financovanie rôznych služieb, medzi ktorými spomeniem najmä poplatky za odvoz komunálneho odpadu, platba za dane z nehnuteľného majetku, rôzne školenia zamestnancov, externé služby technika BOZP a PO, služby za údržbu výpočtovej techniky, právne poradenstvo a rôzne iné.

Naše zariadenie má uzatvorenú zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, s poisťovňou Dôvera a Union o poskytovaní a úhrade ošetrovateľských úkonov. V zmysle toho, nám náš zriaďovateľ navýšil rozpočet o sumu 238 000,- v príjmovej aj výdavkovej časti. Uvedené financie boli použité na vyplatenie odmien a príslušných odvodov do poisťovní pre zamestnancov zdravotného úseku.

V rámci kapitálových výdavkov sme v roku 2023 zakúpili smažiacu panvicu do kuchyne. Aj v roku 2023 sme sa uchádzali o dotácie v pôsobnosti MPSVaR na podporu rozvoja sociálnych služieb v zmysle zákona č. 544/2010 Z.z.. Dotácia nám bola schválená na nákup 1 ks výškovonastaviteľnej vane do spoločnej kúpelne.

Čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu pre zariadenie ARCUS v roku 2023 bolo zabezpečované s uplatňovaním efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti s využitím disponibilných finančných zdrojov.

7.2 Vecné a finančné vymedzenie majetku

Majetok, ktorý má organizácia ARCUS k dispozícii pre vykonávanie svojej činnosti bol zverený zariadeniu do spravovania na základe zmlúv o zverení hnutel'ného a nehnuteľného majetku č. SN-22/2002 a SH-28/2002.

O aktuálnom pohybe a stave dlhodobého hmotného investičného majetku zobrazuje nižšie uvedená Súvaha. Stav drobného hmotného majetku je evidovaný na podsúvahových účtoch. Na podsúvahových účtoch sa vedie aj evidencia vecí daných do úschovy t. j. stav vkladných knížiek prijímateľov sociálnej služby.

Tab.č.5 Podsúvahové účty

názov účtu	Účet	stav účtu v € k 31.12.2023
Drobný hmotný majetok	771	1 127 175,960
Hodnoty prijaté do úschovy	794	61 492,68

Tab.č.6 Súvaha k 31.12.2021

Aktíva celkom	4 475 236,10
Neobežný majetok spolu	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	3 987 826,69
Pozemky	6 241,78
Stavby	0,00
Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnuiteľných vecí	80 465,96
Obežný majetok spolu	487 409,41
Zásoby	81 813,04
- materiál	80 463,75
- tovar	1 349,29
Krátkodobé pohľadávky	50 547,87
- pohľadávky z nedaňových príjmov	45 807,87
- iné pohľadávky	4 740,00
Finančné účty	355 048,50
- ceniny	0,00
- bankové účty	0,00
- časové rozlíšenie	0,00
Pasíva celkom	4 475 236,10
Vlastné imanie a záväzky	4 475 236,10
Výsledok hospodárenia	-4 638,76
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	87 708,34
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-92 347,10
Rezervy	0,00
- krátkodobé rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	3 981 700,07
Zúčtovanie odvodov príjmov	45 807,87

Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	0,00
Dlhodobé záväzky	1 727,13
- záväzky zo sociálneho fondu	1 727,13
Krátkodobé záväzky	438 428,18
- dodávatelia	89 623,27
- iné záväzky	3 438,66,25
- zamestnanci	229 542,55
- zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	87 857,45
- ostatné dane	27 966,25

Ekonomicky oprávnené výdavky v roku 2023 predstavujú:

EON 2023 ŠZ ambulatná	956,97	Eur/ PSS/ mesiac
EON 2023 ŠZ pobytová	1 556,98	Eur/ PSS/ mesiac
EON 2023 ZPS pobytová	1 285,19	Eur/ PSS/ mesiac

8. PREVÁDZKOVÝ ÚSEK

8.1. Údržba

Úlohou prevádzkového úseku je zabezpečiť nevyhnutné a plánované opravy a údržbu strojov, technických zariadení a budovy. K tomu úseku patrí aj doprava, pracovňa, vrátnica a upratovanie. Podľa potreby a požiadaviek na jednotlivých oddeleniach, aj na ostatných prevádzkach boli prevedené opravárenské práce či už stavebného charakteru (oprava opadaných obkladov, uvoľnenej dlažby, maľovanie) vodoinštalčné a elektroinštalčné práce pracovníkmi údržby.

Dodávateľským spôsobom boli realizované práce:

- odborné prehliadky a revízie elektrickej inštalácie
- odborná prehliadka požiarnych hydrantov a hasiacich prístrojov
- odborné prehliadky výťahov
- deratizácia zariadenia
- výmena hlavného prívodného kábla do kuchyne
- servis klimatizačných jednotiek

Svojpomocne vlastnou údržbou boli prevedené hygienické nátery a maľby na izbách klientov. Pracovníci údržby sa aj naďalej podieľajú na úprave okolia, ošetrovanie stromov, úpravou okrasných kríkov a kosenie trávnatých plôch.

Organizovanými brigádami pri úprave okolia spríjemňujeme pobyt našich klientov.

8.2. Autodoprava

Náš vozový park tvoria motorové vozidlá:

- Peugeot 407 KE 764 FG
- Peugeot Expert KE 869 HF
- Citroen Berlingo KE 725 GX

Týmito motorovými vozidlami boli naši prijímatelia sociálnej služby hlavne v letnom období, keď to dovolila epidemiologická situácia dopravovaní do širokého okolia Košíc, čím sa im spestril pobyt v našom zariadení. Okrem toho prijímateľom sociálnej služby boli poskytnuté motorové vozidlá na dopravu do zdravotníckych zariadení, nákupných centier počas celého roka, kde si môžu nakúpiť potrebné veci. Tieto výjazdy, ako aj využitie motorových vozidiel na vybavovanie úradných záležitostí sú kumulované z dôvodu hospodárneho využitia a úspory PHM.

Opravu služobných motorových vozidiel zabezpečujú poverení pracovníci v súlade s technickými podmienkami prevádzky, odporúčením výrobcu a servisu.

Podmienky zabezpečenia autodopravy v zariadení ARCUS – ŠZ a ZpS určuje smernica o autodoprave.

8.3. Práčovňa

Je stanovený harmonogram prania bielizne a preberania čistej bielizne.

Posteľná bielizeň je uskladňovaná v centrálnom sklade a odtiaľ denne vydávaná podľa potreby na jednotlivé oddelenia.

8.4. Vrátnica

Vrátnici pracujú v nepretržitej prevádzke. Ich pracovná činnosť vyplýva z dodržiavania vnútorných smerníc, koordinácie a usmerňovania návštev, obsluhy telefónnej ústredne.

8.5. Hygiena priestorov

Upratovačky sa starajú o poriadok a hygienu v izbových jednotkách ako aj v ďalších spoločných priestoroch. Pre skvalitnenie týchto služieb bol zakúpený podlahový umývací automat.

Spôsob a frekvenciu bežného upratovania, postup pri dezinfekcii, skladovanie čistiacich prostriedkov a používanie pracovných pomôcok určuje prevádzkový poriadok zariadenia a smernica plošnej dezinfekcie.

9. STRAVOVACÍ ÚSEK

Stravovací úsek poskytuje celodennú stravu a to: racionálnu, šetriacu, diabetickú a bezlepkovú. V roku 2023 bolo pre prijímateľov sociálnych služieb v rámci celodenného stravovania pripravených 43 388 racionálnych porcií, 15 464 šetriacich porcií, 14 517 diabetických porcií a 365 bezlepkových porcií. Zamestnanci stravovacej prevádzky pripravujú okrem celodennej stravy pre prijímateľov sociálnej služby aj stravu zamestnancom a cudzím stravníkom. Pre zamestnancov bolo pripravených 18 169 obedov. Počty porcií jednotlivých diét sa počas roka menia v závislosti od zdravotného stavu prijímateľov sociálnych služieb.

10. STRATEGICKÉ CIELE ZARIADENIA ARCUS

Hlavným cieľom zariadenia ARCUS je poskytovanie kvalitnej sociálnej služby orientovanej na individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby a dodržiavanie holistického prístupu, humanizácia prostredia, s dôrazom na dodržiavanie ľudských práv a slobôd a pocitu bezpečia a istoty.

Hlavný cieľ bude realizovaný jednotlivými čiastkovými cieľmi:

1. Zabezpečiť právo na ochranu dôstojnosti PSS, kvalitné podmienky na bývanie a zaistenie bezpečného pohybu prijímateľov.

- montáž závesov medzi posteľami na izbových jednotkách PSS s cieľom ochrany a zachovania ľudskej dôstojnosti – *cieľ splnený*
- debarierizácia kúpeľní a izieb PSS
- postupná výmena mobiliáru v interiéri (nábytok na izbových jednotkách)
- rozšírenie fitness zóny v záhrade zariadenia pre jej využívanie prijímateľmi SS

2. Zabezpečovanie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnych služieb, dodržiavaním holistického prístupu prostredníctvom princípu multidisciplinarity – realizujú sa pravidelne stretnutia multidisciplinárnych tímov, v cieľi naďalej pokračujeme.

3. Zvyšovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov zariadenia Arcus v súlade s plánom rozvoja ďalšieho vzdelávania a tým zvyšovaniu kvality poskytovanej SS v zariadení – *cieľ splnený podľa plánu vzdelávania na r. 2023*

v Košiciach: 31.5.2024

JUDr. Vojtech Hintoš
poverený riadením

Spracovali: Mgr. Iveta Kurčáková
Mgr. Ľubica Petříková
Monika Mikulová